

3.4.2025

VN/2106/2025

Jakelun mukaan

Öljysuojarahaston vuoden 2024 tilinpäätöksen vahvistaminen ja ympäristöministeriön tilinpäätöskannanotto

Ympäristöministeriö vahvistaa, asian oltua valtioneuvoston raha-asiainvaliokunnan valmistelevassa käsittelyssä, öljysuojarahastosta annetun lain (1406/2004) 23 §:n 2 momentin sekä ympäristövahinkorahastosta annetun lain (1262/2022) 37 §:n 6 momentin nojalla öljysuojarahaston vuoden 2024 tilinpäätöksen.

Valtion talousarviosta annetun asetuksen (1243/1992) 66 i §:ssä tarkoitettuna tilinpäätöskannanottona ympäristöministeriö lausuu seuraavasti:

1) Arvio tuloksellisuudesta ja sen kehityksestä sekä asetettujen tulostavoitteiden toteutumisesta

Ympäristöministeriö on seurannut öljysuojarahaston tuloksellisuutta ja sen kehittymistä. Tuloksellisuutta kuvaavat tunnusluvut osoittavat toiminnan asianmukaisuuden.

Vahvistaessaan öljysuojarahaston tilinpäätöksen vuodelta 2023 ympäristöministeriö esitti, että öljysuojarahaston tulisi jatkaa maksuvalmiutensa kehittymisen seuraamista tarkasti. Öljysuojarahaston tuli käytettävissä olevien varojen rajoissa tasapuolisesti varmistaa öljyvahinkotilanteiden maksatuksen kohdentuminen sellaisiin kohteisiin, jotka olivat ympäristönsuojelullisesti tärkeitä. Hyvien yhteistyösuhteiden ylläpitämiseen torjunnasta vastaavien eri viranomaisten, ELY-keskusten ja rahaston välillä tuli kiinnittää huomiota. Edellisten vuosien tapaan ministeriö asetti korvaushakemusten osalta tavoitteen korvaushakemusten käsittelystä keskimäärin kuudessa, ja puolessa tapauksista neljässä kuukaudessa.

Vaikka tavoite saavutettiin, öljysuojarahaston toiminnan tuloksellisuus hakemusten käsittelyajalla mitattuna laski edelliseen vuoteen verrattuna. Vuoden aikana annetuista päätöksistä 83,3 prosenttia tehtiin neljässä kuukaudessa hakemuksen saapumisesta. Keskimääräinen käsittelyaika oli 2,3 kuukautta. Tulokset laskivat vuoteen 2023 verrattuna, jolloin kaikki päätökset tehtiin neljässä kuukaudessa. Keskimääräinen käsittelyaika oli tuolloin 1,6 kuukautta.

Öljysuojamaksun määräaikainen (2010–2015) korotus ja eräiden öljyntorjuntavalmiuteen kuuluvien hankkeiden viivästyminen ovat yhdessä kasvattaneet öljysuojarahaston oman pääoman 4,96 miljoonaan euroon.

Öljysuojarahaston varat ovat pitkälti olleet sidottuna ennakkopäätöksillä öljyvahinkojen torjunnan kalustohankintoihin. Öljysuojarahaston antamat sitoumukset tulivat vuoden 2024 aikana kokonaan maksetuiksi.

Erilaiset koulutus- ja muut tapaamiset pelastuslaitosten, ELY-keskusten ja muiden yhteistyötahojen kanssa on järjestetty hybridi- ja etäkokouksina. Yhteydenpito sähköpostitse on sen sijaan ollut toimintakaudella tavallista vilkkaampaa.

Tilinpäätöskannanottonaan ympäristöministeriö toteaa, että öljysuojarahaston hallitus on toiminnassaan riittävästi ottanut huomioon vuoden 2023 tilinpäätöksen vahvistamiseen liittyvät tavoitteet ja on saavuttanut hyvin asetetut käsittelyaikatavoitteet.

2) Ovatko käytetyt tuloksellisuuden raportoinnin perusteet ohjauksen ja tulosvastuun kannalta asianmukaisia sekä ministeriön kanta kehittämistarpeista

Öljysuojarahaston toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat oikeita, riittäviä ja selkeitä. Öljysuojarahaston tuloksellisuuden seuranta on järjestetty luotettavalla tavalla. Tuloksellisuustiedot on tuotettu rahaston kirjanpidosta ja avustuspäätösten seurantajärjestelmästä täydennettyinä htv-tiedoilla.

3) Mihin toimenpiteisiin rahastossa on tarpeen ryhtyä tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Öljysuojamaksun kantaminen lopetettiin 1.3.2020, jolloin öljysuojarahaston varat ylittivät ylemmän 10 miljoonan euron pääomarajan. Öljysuojamaksun kantamista koskevat säännökset kumottiin ja maksusta luovuttiin kokonaan 1.1.2023 alkaen valtion talousarvion ulkopuolisesta ympäristövahinkorahastosta säädetyn lain (1262/2022) myötä. Ympäristövahinkorahastolain voimaantulosäännökseen (35 §:n 3 momentti) sisällytettiin öljysuojamaksun kantamisen kumoamista koskeva säännös. Laki öljysuojarahastosta (1406/2004) kumoutui ympäristövahinkorahastolain tullessa voimaan 1.1.2025. Ympäristövahinkorahastolain 37 §:n siirtymäsäännöksillä järjestettiin öljysuojarahaston toiminta lakien siirtymävaiheessa.

Ympäristöministeriö esittää uutena tilinpäätöskannanottonaan, että öljysuojarahasto on toiminut maksuvalmiutensa suhteen esimerkillisesti. Uudelle ympäristövahinkorahastolle siirtyvä taseen loppuerä, noin 4 miljoonaa euroa, on suurempi kuin alkuperäiset laskelmat osoittivat. Öljysuojarahasto on käytettävissä olleiden varojen rajoissa varmistanut tasapuolisesti öljyvahinkotilanteiden maksatuksen kohdistumisen sellaisille kohteille, jotka ovat olleet ympäristönsuojelullisesti tärkeitä.

4) Mihin toimenpiteisiin ministeriö ryhtyy tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Nykytuotoinen öljysuojarahasto lopetti toimintansa vuoden 2024 lopussa. Uusi ympäristövahinkorahasto aloitti 1.1.2025. Ympäristöministeriö tukee uutta ympäristövahinkorahastoa sen toiminnan alkaessa ja pitää huolta sen henkilöstövoimavaroista. Lisäksi ympäristöministeriö seuraa ympäristövahinkorahaston toimintaa öljysuojarahastolta siirtyvien varojen osalta.

Ympäristö- ja ilmastoministeri

Sari Multala

Lainsäädäntöneuvos

Tia Laine-Ylijoki-Laakso

LIITTEET

Öljysuojarahaston toimintakertomus ja tilinpäätöslaskelmat vuodelta 2024
Öljysuojarahaston tilintarkastuskertomus vuodelta 2024

JAKELU

Valtiovarainministeriö
Eduskunnan tarkastusvaliokunta
Valtiontalouden tarkastusvirasto
Valtiokonttori
Öljysuojarahaston hallitus

TIEDOKSI

Sisäministeriö, pelastusosasto
Sisäministeriö, Rajavartiolaitoksen esikunta
YM:n sisäinen tarkastus ja taloushallinto